

Кравчук О. В.

студентка 1-го курсу факультету підготовки слідчих органів внутрішніх справ
Національного університету «Одеська юридична академія»

РОЛЬ АДВОКАТУРИ В СИСТЕМІ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ

Питання захисту прав і свобод людини і громадянина на сьогодні є важливою проблемою. Основними гарантами прав людини має бути національне законодавство держави, на території якої проживає особа. Держава зобов'язана створити відповідні умови для її функціонування і забезпечення громадян висококваліфікованою правовою допомогою, у тому числі безкоштовною у встановлених законом випадках. Про це свідчать встановлені процедури міжнародного захисту: особа може реалізувати своє право на міжнародний захист лише в тому випадку, якщо вона вичерпала усі національні засоби правового захисту (ч. 4 ст. 55 КУ). Тому саме держава зобов'язана забезпечити кожному людину, права якої порушено, ефективними засобами захисту. (Міжнародний пакт про громадянські і політичні права. Прийнятий 16 грудня 1966. Ратифікований 19 жовтня 1973). Досліджуючи адвокатуру як один з елементів єдиної державної системи правоохорони й правозахисту особи можливо зробити висновки що від неї великою мірою залежить рівень захищеності людини. Пріоритетність завдань і функцій, покладених на адвокатуру, вимагає, щоб вона була міцною незалежною, високопрофесійною.

Міжнародні документи про адвокатську діяльність передбачають, що уряди країн повинні гарантувати ефективну процедуру і ефективний механізм для реального й однакового доступу до послуг адвокатів усім особам, які мешкають на їхніх територіях.

Адвокат має діяти не тільки в інтересах клієнта, а й в інтересах утвердження верховенства права в цілому, гарантування і дотримання прав людини. Основні положення про роль адвокатів, прийняті на VIII Конгресі ООН по запобіганню злочинам, що відбувся в серпні 1990р., вказують на особливості адвокатської діяльності в суспільстві, яку має поважати і гарантувати уряд під час розробки національного законодавства та його застосування як адвокатами, так і суддями, прокурорами, членами законодавчої та виконавчої влади й суспільства в цілому. (Руденко М. В., Говоруха М. М., Рибалко Г. С. Судова влада та правоохоронні органи України: навч. пос. — Х.: Харків Юридичний, 2007. — С. 548..).

Захист прав та інтересів людини в Україні безпосередньо здійснює адвокатура, яка в демократичному суспільстві є важливим правозахисним інститутом. Від його стану більшою мірою залежить рівень захищеності прав людини. Відображенням широкого міжнародного визнання ролі сучасної адвокатури стало те, що основні засади, які стосуються її соціального призначення, організації та діяльності, вперше дістали нормативне визначення та закріплення на світовому рівні. Про це свідчить прийняття «Основних положень про роль адвокатів» на 8 Конгресі ООН в 1990 році.

Адвокатура, не є правоохоронним органом, однак діяльність цього недержавного об'єднання безпосередньо пов'язана із правоохоронною діяльністю.

Завданням адвокатури є сприяння згідно Конституції та законів України захисту прав і свобод та законних інтересів фізичних та юридичних осіб. (Тимченко С. М. Судові, правоохоронні та правозахисні органи: навч. посібник для студентів юридичних вузів. — К.: Юрінком Інтер., 2001.)

Закон про адвокатуру окремо закріплює норму, яка стосується гарантій адвокатської діяльності. Нею встановлено, що професійні права, честь і гідність адвоката охороняються законом; забороняється будь-яке втручання в адвокатську діяльність, вимагання від адвоката, його помічника, посадових

осіб і технічних працівників адвокатських об'єднань відомостей, що становлять адвокатську таємницю.

Сутність адвокатської діяльності впливає з змісту його права на правову допомогу. На думку, Ю. Ф. Лубшева, право на захист — це сукупність процесуальних прав, заради забезпечення обвинуваченому охорони його законних інтересів, заради унеможливлення безпідставного притягнення його до відповідальності. Функцію захисту, Ю. Стецовський визначає як діяльність, спрямовану на виявлення обставин, що виправдовують обвинуваченого, виключають або пом'якшують відповідальність, а також здійснюють охорону його особистих і майнових прав. (Проблемні аспекти здійснення захисту та надання правової допомоги адвокатами/ А. Бірюкова// Юридична Україна — 2005. — № 1 — с. 49—51.). Адвокат як захисник законних прав та інтересів громадян застерігає органи досудового слідства та суд від порушення конституційних прав свого підзахисного. А, головне, опираючись на свій процесуальний статус, адвокат зміцнює законність, стимулює охорону обвинувачення до прийняття процесуальних рішень у точній відповідності до вимог закону. (Руденко М. В., Говоруха М. М., Рибалко Г. С. Судова влада та правоохоронні органи України: навч. пос. — Х.: Харків Юридичний, 2007. — С. 548.).

Підбиваючи підсумок можемо сказати, що адвокатура є одним з значущих органів в Україні по здійсненню захисту прав та законних інтересів людини, який гарантує надійність та забезпеченість цього захисту всім громадянам. Адвокатура існує як суб'єктивне особисте право людини та є найважливішою гарантією захисту всіх прав і свобод.

Таким чином маємо: адвокатура — це громадська, самостійного виду організація професійних юристів, яка виконує важливу суспільну функцію — захист прав і законних інтересів громадян і організацій.